

## Manifest Jonge Mantelzorgers Amsterdam

Platform Mantelzorg Amsterdam

### Definitie jonge mantelzorgers

Jonge mantelzorgers zijn kinderen/jongeren die langdurig zorg verlenen en/of ondersteuning bieden aan een ander gezins- of familielid. Zij voeren op regelmatige basis taken uit, die van wezenlijk belang zijn en geassocieerd worden met het verantwoordelijkheidsniveau van een volwassene.

De zorgontvanger is meestal een ouder, broer of zus, grootouder of een andere naaste. Het gaat om een naaste die gehandicapt is, een chronische ziekte heeft, een psychische beperking of een andere conditie die geassocieerd wordt met zorg, ondersteuning of supervisie.

Deze kinderen/jongeren doen automatisch van alles in het gezin zonder dat dit een naam heeft. Het is een situatie waaraan zij gewend zijn en waar zij op anticiperen.

### Ondersteuning voor alle gezinsleden

Het Platform Mantelzorg Amsterdam (PMA) is van mening dat er voor de gezinnen waar iemand langdurig ziek/beperkt/verslaafd is, altijd ondersteuning nodig is op zowel het praktische als het psychische vlak. Voor **alle** gezinsleden.

Uit onderzoek blijkt dat het belangrijk is dat deze jonge mantelzorgers aandacht krijgen, met name als ze ogenschijnlijk geen problemen hebben. Vaak krijgen zij op latere leeftijd psychosomatische klachten; 70% komt met een hulpvraag in de GGZ terecht.

*\*zie de bronnen onderaan dit document*

### Voorwaarden preventief jeugdbeleid

Het PMA pleit met nadruk voor preventief (jeugd) beleid voor de belangen van jonge mantelzorgers en hun gezin. Ons uitgangspunt is dat alle kinderen gelijke kansen verdienen als het gaat om schoolcarrière, sporten, vrije tijd en het onderhouden van en bouwen aan een eigen sociaal netwerk. Het mag geen verschil maken of de ouders ziek of gezond zijn.

Voor de volgende voorwaarden willen we graag aandacht in het Jeugdbeleid van Amsterdam.

- 1. Laat kinderen kind zijn. Zij hebben het recht om hun opleiding te voltooien en op hun niveau onderwijs te volgen.** Weeg kinderen/jongeren die thuis wonen niet mee bij de indicatie voor HbH. Dit moet worden uitgevoerd door de professionals als steun voor het gezin.
- 2. De kinderen/jongeren als potentiële hulpvrager zien.** Mantelzorg verlenen als kind/jongere vraagt een grotere verantwoordelijkheid dan passend is voor hun leeftijd en heeft vaak een negatief effect op hun ontwikkeling.
- 3. Verspreiden van kennis over jonge mantelzorg en de effecten ervan.** Laat de onzichtbare vraag van de kinderen/jongeren automatisch meenemen in het praktijkwerk van de professionals.

4. **Help het hele gezin als er sprake is van een chronisch zieke ouder/gezinslid (KOPP/KOV/fysieke aandoeningen).** Het wordt steeds duidelijker dat er sprake is van intergenerationele overdracht in de gezinnen met jonge mantelzorgers. Ieder gezin heeft maatwerk nodig om te voorkomen dat de volgende generatie weer met een achterstand begint.
5. **Laat scholen lesgeven over geestelijke gezondheid.** Het is belangrijk dat het onderwerp toegankelijker wordt en kinderen al vroeg leren hoe zij overbelasting bij zichzelf herkennen of meer begrip krijgen voor anderen.
6. **De intern begeleider/schoolmaatschappelijk werker/leraren werken met een passende screeningslijst die de jonge mantelzorger in beeld brengt.** Zij hebben een netwerk waarin zij de jonge mantelzorger doorverwijzen of begeleiden naar passende steun.
7. **Kinderen en jongeren hebben recht op vrijetijdsbesteding en hobby's.** Het is belangrijk dat ze de situatie los kunnen laten zodat er ruimte ontstaat voor hun eigen ontwikkeling.
8. **Kinderen en jongeren hebben het recht om zelf op een veilige manier anoniem en laagdrempelig hulp te zoeken.** Via app, internet of anders, zoals een forum en lotgenotencontact. De overheid voorziet daarin en instellingen voor maatschappelijk werk zijn ermee bekend. Er moet voldoende ondersteuning zijn wanneer zij om hulp vragen.
9. **De jonge mantelzorgers hebben recht op respijtzorg.** Zorg waarmee het gezin wordt ontlast en de kinderen/jongeren ruimte hebben voor hun schoolwerk/studie, vrije tijd en sociale netwerk. Door het leenstelsel is er een groot risico dat studenten meer lenen omdat ze vanwege de mantelzorg niet kunnen werken en ongewild meer schulden opbouwen. Als ze naast hun studie wel werken raken ze overbelast vanwege de mantelzorg. Ze hebben nog een toekomst voor zich en ervaren daardoor veel druk als hun studie eronder lijdt.
10. **Ouders hebben het recht om ieder kind in het gezin voldoende aandacht te geven.** Daarbij denken we aan de **brusjes** (broers en zusjes) van de kinderen met een beperking en de kinderen als één van de partners een beperking of aandoening heeft.

### **Aansprekend voorbeeld ondersteuning**

Wij willen uitgaan van het versterken van de kinderen en jongeren. Daarom is de laagdrempelige hulp aan de kinderen en jongeren van ongekend belang.

Een voorbeeld voor ondersteuning van tieners die jonge mantelzorger zijn is: Het Europese project Me-We. Hier onderzoekt Vilans samen met het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) wie de jonge mantelzorgers zijn en hoe zij het beste ondersteund kunnen worden. Dit is een goed voorbeeld dat ons aanspreekt. Hun aanbevelingen zijn:

- Informeer jongeren over lokaal ondersteuningsaanbod; breidt uit waar nodig.
- Vergroot de zichtbaarheid van jonge mantelzorgers.
- Betrek jonge mantelzorgers bij de ontwikkeling van het aanbod.
- Bevraag de zorgontvanger regelmatig over de situatie van de jongeren.
- Ontwikkel een training voor professionals in onderwijs, welzijn en zorg.

Het Platform Mantelzorg Amsterdam wil dat het jeugdbeleid in Amsterdam wordt uitgebreid met preventief beleid voor de jonge mantelzorgers, zodat zij niet de patiënten van de toekomst worden.

*Bronnen: Trimbos instituut; Nederlands Jeugd Instituut; Vilans; artikel Esther Groenewegen-Jonker (hechtingsproblematiek).*

